

Posudek oponenta na disertační práci Mgr. Jana Lokajička „Mezinárodní právo společností“

1. Aktuálnost tématu

Disertant si vybral za téma své disertační práce v rozsahu 183 stran problematiku mezinárodní právo společností. Ve své práci se disertant zabývá otázkami vymezení doktríny piercing the corporate veil, které je v práci věnována značná pozornost s tím, že od této základní doktríny se pak odvíjí další části disertační práce.

Samotné téma je z pohledu oponenta velmi zajímavé, a to mimo jiné zabývající se otázkou, jak je možné za určitých okolností překonat samostatnost kapitálových společností, resp. pravidla o omezeném ruční společníka za závazky společnosti a za dluhy společnosti tak činit odpovědným přímo jejího společníka. Současně se zabývá otázkou průniku této anglo-americké doktríny do práva evropských zemí.

Oponent toto téma vítá a domnívá se, že však, že je nutné v daném případě zvážit i otázku odmítnutí aplikace takovéto doktríny v právech jednotlivých evropských zemích, a to především z pohledu jejich historie i určité právní jistoty, která je v obchodním právu jednotlivých evropských zemí zakotvena. V daném případě není možné, aby došlo k otrockému přebírání anglo-americké doktríny, která je z pohledu historie i objektivních skutečností nejen zpochybnitelná, ale může být i značně problematická.

Tématika jako taková je z pohledu oponenta bezesporu zajímavá, neboť v mezinárodním obchodním styku se čím dál více prohlubuje i otázka odpovědnosti v případě protiprávního jednání, event. i odpovědnosti v případech zastřeného právního jednání, kdy společníci o určitých problémech společnosti vědí, přesto je neřeší.

2. Náročnost tématu

Téma disertační práce považuje oponent za náročné, a to vzhledem ke studiu velkého množství právních pramenů, které považuje za dostačující.

3. Kritéria hodnocení práce

Disertační práce jako taková je rozdělena do pěti hlav, z nichž každá má příslušné kapitoly. Disertant jde v jednotlivých kapitolách do značné hloubky jednotlivých otázek, což oponent jednoznačně vítá. Disertant vymezuje nejen doktríny piercing the corporate veil, ale také se zabývá otázkami, které jsou s touto doktrínou spojeny z pohledu několika právních řádů i z pohledu ekonomické analýzy piercingu. Dále se zabývá otázkami s tím souvisejícími a de facto i otázkami, jak je k danému problému

přístupováno. Samostatná hlava pak hovoří o užití piercingu ve Velké Británii, USA, Německu a Francii. Poslední část práce je pak věnována otázce užití piercingu v českém právu.

Z disertační práce oponent dovozuje, že disertant má v dané problematice nejen dobrý přehled, ale že prostudoval dostatečný počet titulů vztahujících se k dané problematice. Oponent konstatuje, že disertant použil pro svoji práci bohatou tuzemskou i zahraniční literaturu s tím, že použitá literatura je naprosto dostačující.

Disertant prokázal, že dokáže se získanými teoretickými poznatky pracovat, o čemž svědčí bohatá citace uváděná v práci pod čarou. Cíle, které si disertant ve své práci vytýčil, bezesporu splnil. Použití literatury a stylistické úrovně jsou na odpovídající úrovni.

4. Připomínky

K textu disertační práce nemá oponent zásadní věcné připomínky. Ne zcela se však ztotožňuje s tím, že by doktrína piercing the corporate veil neohrožovala právní jistotu jednotlivých subjektů, které by byly event. aplikací této doktríny dotčeny. Oponent má za to, že existují určitá zákonná pravidla, která nastolují určitý právní režim s tím, že je nutné tato pravidla dodržovat. Odpovědnost v případě společníků společnosti může nastupovat pouze v určitých omezených případech, což se oponent domnívá, že je v jednotlivých právních rádech postižitelné. V daném případě tak ponechává aplikaci této doktríny pouze na soudním řízení. Oponent se domnívá, že to není příliš optimální řešení, a to především z hlediska možného různého rozhodování justičních orgánů a de facto tak zpochybnění určité právní jistoty, která je v případě omezení ručení společníků ve společnostech příslušnými právními řády nastolena.

Oponent se v daném případě neztotožňuje s konstatováním, že § 8 občanského zákoníku - v práci uváděn jako NOZ (zde oponent konstatuje, že Česká republika má pouze jeden občanský zákoník, který je účinný, proto by takto měly být citace směřovány), není možné otrocky aplikovat, neboť obecná deklarace tohoto ustanovení, že zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany, je obecnou deklarací bez konkrétních údajů - bez uvedení konkrétních případů, tzn., že může být vykládána zcela rozdílným způsobem jednotlivými soudy a může tak dojít ke zneužití tohoto ustanovení z pohledu obecně právního. To by nemělo být pochopitelně v právním státu možné. Oponent se domnívá, že je zde nutné akceptovat subjektivní stránku event. protiprávního jednání společníků ve společnosti a jejich postihování, není možné vycházet z objektivní stránky věci. Oponent se v daném případě neshoduje s tím, co disertant uvádí ve své kapitole týkající se obdobných ustanovení občanského zákoníku v souvislosti s piercingem, neboť dle názoru oponenta se jedná o obecná deklaratorní ustanovení, kdy jejich výklad záleží pouze na rozhodnutí soudů. Oponent konstatuje, že i z hlediska praktických zkušeností vidí základní problém v mimořádně dlouhém projednávání sporů před českými soudy, event. v činnosti českých soudů, která skutečně může vést k poškození společníků ve společnosti jedním z nich. To by bylo

možné odstranit např. novelou občanského soudního řádu České republiky se stanovením určitých lhůt, kdy by měla být věc projednána a poskytnuta ochrana ostatním společníkům.

Závěr, který disertant v práci činí, považuje oponent za zajímavý, i když ne vždy s disertantem souhlasí. Dle názoru oponenta využití piercingu v tuzemském právním řádu bez stanovení přesných pravidel není možné, neboť by mohlo dojít ke zneužití tohoto institutu. To se týká především otázek aplikace v souvislosti s ustanoveními § 8 a § 10 občanského zákoníku, který je sám o sobě značně neurčitý, dávající možnost několika výkladům. To však není předmětem oponentského posudku.

5. Doporučení práce k obhajobě

Oponent doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.

V Praze dne 11.9.2015

JUDr. Oto Kunz, CSc.